ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№4(4)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 440 sahifa,
22-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
• Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)
Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
• Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Pedagog kadrlar tayyorlashda microteaching metodining tashkiliy asoslari va uni samarali qo'llash mexanizmlari 10
Abdiqayumova Malika

Ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalarning moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni 14
Abdullayeva Yulduz Qurbon qizi, Xudayberdiyeva Zilola Azamat qizi

Talabalarning og'zaki nutqini interfaol usullar yordamida rivojlantirish 18
Atamirzayeva Ezoza

English Language Barriers Among Rural Ecotourism Guides in Uzbekistan 22
Aminova Asilaxon Sobir qizi

Совершенствование методов обучения студентов эффективному управлению временем на основе тайм-менеджмента 25
Уразова М. Б., Абатова У. Б.

Zamonaviy ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni va samaradorligi 30
Xurramova Dilso'z Baxtiyor qizi

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin asosida ta'limni tashkil etishning pedagogik ahamiyati 33
Gaipova Akjunis Qayratovna

Bo'lajak o'qituvchilarda o'zini o'zi tashkil etish tushunchasi va uning pedagogik mohiyati 37
Alimov Bekzod Nematovich

O'qituvchilarning uzluksiz kasbiy rivojlanish tadbirlarini maktab darajasida boshqarishning integratsiyalashgan yondashuvi 41
Ahadova Mushtariybonu Akmal qizi

Talabalarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlar 48
Xurramova Sanobar Mahmatmurod qizi

Pedagogical Integration as a Factor of Humanization in Professional Teacher Education 53
Yusupova Mukhabbat Anatolyevna

Yoshlarda iqtisodiy tafakkur shakllanishida etnik muhitning ta'siri 58
Erkinova Sevara Najmiddin qiz

Innovative Approaches to Teaching English in Higher Education: a Methodological Study 61
Gulsara Khakimova

Bo'lajak pedagoglarda kognitiv faollikni rivojlantirishda neyropedagogika asoslari 63
Hikmatova Jamila Fatoh qizi

Maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalarning eshituv idrokini rivojlantrish texnologiyalari 68
I. S. Xamrayeva, Nuriddinova Muxayyo Ishxodjayevna

Badiiy matn asosida nutqiy ko'nikmalar va ijodiy tafakkur integratsiyasini ta'minlash metodikasi 73
Jo'rayeva Sevinch Abdialim qizi

Etnopedagogik muhitda maktabgacha katta yoshdagi bolalarning nutqini rivojlantirish 77
Murodova Farangis G'anisherovna

Malaka oshirish jarayonida muammoga asoslangan o'qitish vositasida MTT tarbiyachilarining 4K ko'nikmasini rivojlantirish texnologiyasi 81
Ravshanova Xafiza Komilovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida xalq og'zaki ijodi vositalaridan (ertak, maqol, qo'shiq, afsona, doston va boshqalar) foydalanishning nazariy asoslari, xalqaro va milliy tajribasi 85
Tog'ayeva Munisa Muxammadiyevna

Akademik ko'nikmalarni rivojlantirish asosida kelajakdagi o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini shakllantirish 89
Tursunova Elmira Ulug'bekovna, Rayimova Mushtariy Raup qizi

Sensor integratsiya autizm spektori buzilishi bo'lgan bolalarning xulq-atvor va hissiy holatiga ta'siri 91
Xamidova Muyassar Polsaidovna, Abdullayeva Muslima Shovkat qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining mantiqiy fikrlashini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari 96
Xoshimova Dilobar Kuchkarovna, Nortosheva Dildora Orif qizi, Avazmurodova Mehribon Sharif qizi

Инновационная методика нравственного воспитания в начальных классах: подход межпредметной интеграции 101
Улугмурадова Шохсанам

Shaxs o'z-o'zini anglashining ijtimoiy-psixologik jihatlari 105
Bobonazarov Oybek Shoyim o'g'li

Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990yy) 108
Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon

Tabiatshunoslik darslarida steam yondashuvi asosida ta'limni tashkil etish metodlari 111
Gulnora Narmatova Tojiyevna

AI-Mediated Coil in Oral English Teacher Education: a Didactic Model for Developing Intercultural Communicative Competence 115
Mukhammadiyeva Khalima Saidakhmadovna

Pedagogik faoliyatda kasbiy stress jarayonining ijtimoiy psixologik xususiyatlari 119
Xotamova Madinabonu Ilxomjon qizi

Pedagogik mahorat fani asosida bo'lajak o'qituvchilarning refleksiv ko'nikmalarini rivojlantirish texnologiyalari 123
Xurramova Mohidil Baxtiyorovna

Bo'lajak kutubxonachilarda ilm-fanga oid bilimlarni o'zlashtirish malakasini shakllantirish 126
O'rozov Abdurasul Norboyevich

Методологические подходы к развитию духовно-творческого потенциала детей младшего школьного возраста 130
Хасанова Гулшод Касимовна

Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi 134
Rustamova Shoxista Omonjonovna

O'rta maktab yoshidagi o'quvchilarda voleybol mashg'ulotlarining psixoemotsional holat va ijtimoiy faollikka ta'siri 138
Xonimqulova Durdona

Farzandlar tarbiyasida otalik va onalik hissining shakllanishining o'ziga xosligi 141
Tursunboyeva Gavharoy Abdivohid qizi

O'quv jarayonida raqamli kontent (elektron darslik, multimedia materiallari) yaratish texnologiyalari 145
Quvatov Shuxrat Akmurodovich, Rashidov Anvarjon Sharipovich

Scratch dasturida harflarni vizuallashtirish orqali 1-sinf o'quvchilarining tasavvurlarini rivojlantirish usullarini takomillashtirish 150
Normurodova Sadoqat Xoliqulovna

Vaqtni boshqarish hamda to'g'ri taqsimlashning pedagog hayoti va faoliyatidagi ahamiyati 155
Tursunova Nilufar

Sun'iy intellektning ingliz tili o'qitishdagi roli 159
Burxonova Aziza Ikhtiyorovna, Negova Feruza Sharifovna

Разработка системы адаптивной генерации контрольных вопросов из учебных материалов на узбекском языке на основе гибридного подхода llm и таксономии блума 162
Бегалиев Жалолиддин Камолиддинович, Маматов Исломбек Ильесович

Применение данных беспилотной авиации для обновления картографических данных 168
Хакимов Дониёр Бахтиёр угли, Буронова Муниса Баходировна

The Role and Significance of the Acmelogical Approach in the Managerial Activity of School Principals 172
Normurodova Aziza Zuxriddin qizi

Bo'lajak pedagoglarda tarbiya darslarini samarali tashkil etishga o'rgatish: mazmuni, shakli va metodlari 178
Sheraliyeva Nasiba Alimkulovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy xulq-atvorni shakllantirishda ota-ona tarbiya uslublarining pedagogik imkoniyatlari 184
Ashurova Aziza Erkinovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Mintaqaviy sanoat korxonalarining biznes jarayonlarini tahlil qilish va baholashning zamonaviy usullari (BPM, Lean, Six Sigma yondashuvlari misolida) 188
Azimova Maxfuza Rashidovna

O'zbekistonda turli etnik guruhlarda mehnat motivatsiyasining qiyosiy tahlili 193
Erkinova Sevara Najmiddin qizi, Saidakbarova E'zozaxon Muzaffar qizi

"Geogebra" dasturi yordamida geometriya va matematik analiz kursini o'qitishda vizual tafakkurni rivojlantirish metodikasi 196
Fayzullayeva E'zoza O'tkir qizi

Umumta'lim maktablarida raqamli transformatsiya texnologiyalarini qo'llashning zarurati 200
Musurmanova Shodiya Xolmuratovna

Raqamli ta'lim texnologiyalari va sun'iy intellekt asosida ta'lim jarayonini takomillashtirish 204
O'ktamov Madadjon O'ktam o'g'li, Boymurodova Shahzoda Alisher qizi

Gimnastikada akrobatik mashqlarni rivojlantirish metodikasi 208
Raxmatova Nodira Muxtorjon qizi

Suggestiv metodlar asosida xulqi og'ishgan bolalar uchun tarbiyaviy mashg'ulotlarni loyihalash 212
Shermatova Manzura Ikromjanovna

Tabaqalashtirilgan yondashuv asosida tayyorlov guruh tarbiyalanuvchilarini maktab ta'limiga tayyorlash 216
Sanayeva S. B., Toshqulova Z. U.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi 220
Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna

Понятие искусственного интеллекта в контексте образования и его педагогические функции 224
Каримова Сабина Собировна

Bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy barqarorlik ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik-psixologik omillari 230
Akramjonova Feruza Akramjonovna

Demografik yuklama sharoitida maktab pedagogik jamoasini samarali boshqarishning hr-strategiyalari 233
Axmadqulova Ozodaxon Hamidullo qizi

Kasbiy identifikatsiya – shaxsning kasbiy o'zligini shakllantirish omili sifatida 236
Bazarov Xayotbek Ne'matovich

Maktabgacha ta'lim tizimida qoraqalpoq xalq ertaklari asosida multimediyali mahsulotlar yaratish samaradorligi 240
Bekimbetova Aynagul Amangeldievna, Ollaberganova Mohira

Odam anatomiyasi va fiziologiyasi darslarida muammoli ta'lim texnologiyalari orqali talabalarning ijodiy izlanuvchanligini faollashtirish 245
Haydarova Pardaxol Boboqulovna

Chet el va O'zbekiston tajribasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etishning metodologiyasi 249
Inomova Madina

Boshlag'ich ta'lim tabiiy fanlarini o'qitishda o'quvchilarning ijodkorligini shakllantirish metodikasi 253
Ismatova Zulayho Asadovna, Avazova Gulnoza Qodirjon qizi

Innovatsion ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyani shakllantirishning samarali yo'llari 256
Ismatova Zulayho Asadovna, Xamroyeva Ozoda Norbo'ta qizi

Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida o'quvchilarning so'z boyligi va nutqiy ko'nikmalarini shakllantirish 259
Mambetova Lobar Mirzavali qizi, Rajabova Nafisaxon Dilmurod qizi

Kasbiy faoliyatda pedagogik improvizatsiya ijodiy kompetensiya sifatida 264
Miraxmedova Dilafro'zxon Nurilloxon qizi, Jo'rayeva Gulshodaxon Ibrohimjon qizi

Media savodxonlik tushunchasi va uning pedagogik ta'limdagi ahamiyati 267
Salomova Lobar Sobir qizi

Innovatsion ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarida estetik tarbiyani shakllantirish metodikasi 271
Tursunova Malika Baxtiyor qizi, Aminova Oltinay Davranbek qizi

STEAM texnalogiyasi asosida o'quvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi 274
Xaydarova Dilafruz Abdukarim qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Refleksiv ko'nikmalarni rivojlantirish – bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash bosqichi sifatida 279
Jo'rayeva Maftuna Dilshodbek qizi

Chimyon–Chorvoq kurort-rekreatsiya zonasidagi rekreatsiya obyektlari va ulardan foydalanish holati 283
Djurayeva Lobar Vaxitovna

G'ovlar osha yuguruvchi qizlarning maxsus jismoniy tayyorgarlik darajasini oshirish asosida sport musobaqalariga tayyorlash 286
Sattorqulova Fotima Jamol qizi, Sattorqulova Zuhra Jamol qizi

Grammatika va yozuv ko'nikmasining integratsiyalashuvini ESL o'quvchilarning grammatik ravonligini o'stirishdagi ahamiyati 292
Ne'matova Iroda Ilhom qizi, Karimova Xadicha Fazliddin qizi

Формирование экологической культуры и проектных компетенций молодежи в формате хакатона "Климатон–25" 295
Бегмуратова Зоя Асаматдиновна

Portlovchi kuch sifatini rivojlantirishning nazariy va metodik asoslari 298
Xushvaqtov Shaxzod Mamatqul o'g'li

Enhancing the Writing Skills of Non-Philological Students Through Artificial Intelligence Tools 302
Rajabova Rakhimakhon Maksudovna

Supporting Children With Autism in Inclusive Education: Effectiveness of Multisensory, Visual Scheduling, and Aba Approaches 306
Safarova Sanobar Omontashevna, Rakhimova Ozoda Abdurasul qizi

O'quv topshiriqlari orqali 6-sinf o'quvchilarining pragmatik kompetensiyasini rivojlantirishdagi leksik birliklar bilan ishlashning ahamiyati 310
Ashirbayeva Nafisa Aminbayevna

O'smirlarda nevrotik holatlarning namoyon bo'lish xususiyatlari va ularni diagnostika qilishning nazariy-metodologik asoslari 313
Abduraximov Doniyor Abdusaid o'g'li

Ingliz tilini o'rgatishda talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish metodlari 317
Abirqulova Nafisa Abdusalamovna

Yuqori sinf ingliz tili darslarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning innovatsion metodik modeli 321
Ahmadjonova Diyoraxon Dilshod qizi

Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etish va pedagogik muloqot madaniyati 326
Alimov Shavkatbek Shuxratbekovich

Identification and Systematization of Emotional Intelligence Indicators in Pre-Service Primary School Teachers 330
Aminova Nasiba Davlatboy kizi

Oligofren bolalarda kognitiv jarayonlarni rivojlantirishda o'yin terapiyasining nazariy-metodologik asoslari va pedagogik samaradorligi 334
Amirsaidova Sh. M., Jumanazarova Mashhura San'atbek qizi

Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida matn ustida ishlash metodikasi 339
Asilbekova Shoxsanam To'lqin qizi

O'zbekistonda olimpiya harakatini rivojlantirishning pedagogik asoslari 344
Axmadaliyeva Gulnoz Ikramovna

Zamonaviy tibbiyotda hissiyotlarni boshqarishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 348
Azgarova Gulsum Alisher qizi

The Use of Problem-Based Learning Methods in Delivering High-Quality Education in Schools 351
Bekmuratova U'mit Ken'esbay qızı, Abdiev Azamat

Akseleratsiyaning o'quvchilar xulq-atvoriga ta'siri 355
Botirova Oydina Vadimovna

Ta'limda zamonaviy pedagogik innovatsiyalar va raqamli transformatsiya: bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarni tayyorlashning metodologik asoslari 361
Eshimova Nasiba Zohiddin qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Kasbiy samaradorlikni oshirishda sun'iy intellektning roli: "KasbNavigator" platformasi misolida 365
Isayeva Oylarxon Ro'zimatjon qizi, Sobirov Muslimjon Muxsinjon o'g'li

Ixtisoslashtirilgan maktablarda o'quvchilarning nutqiy faoliyatini rivojlantirish: integratsiyalashgan ta'lim va ijodiy yondashuv 369
Mavlanova Saidaxon Umarovna

Yoshlar orasida ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishning depressiv holatlarga ta'siri 373
Mirzaxmatova Sayyora Saydaxmatovna

Kiberijtimoiylashuv sharoitida avlodlararo kommunikativ o'zaro ta'sirning psixologik xususiyatlari 375
Muhiddinova Mamlakat Nabi qizi

"Emotsional Learning Analitics"metodi asosida o'qituvchilarning refleksiv kompetensiyasini rivojlantirish ... 380
Omonqulova Diyora Farhod qizi

Talabalarda milliy identiklikni shakllantirishning nazariy asoslari 384
Qudratov Davron Sami o'g'li

Media kompetentlik va media savodxonlik tushunchalarining ilmiy-pedagogik mohiyati, tarkibi va rivojlanish tarixi 388
Rahimova Xosiyat Uralovna

Yangilanayotgan O'zbekistonda tarix fani oqituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning nazariy va metodik asoslari 392
Raxmatova Ondagul Oybek qizi

Talabalarning kasbiy tayyorgarligida mantiqiy fikrlashini rivojlantirish kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik muamolari 395
Raxmonova Mavluda Suvon qizi

O'smirlarni kiberbulling tahdididan himoya qilishning psixologik mexanizmlari 398
Sattorova Mohinur Sherali qizi

Bolalarda oilaga hurmat va qadriyatli munosabatni rivojlantirish jarayonida ota-ona bilan hamkorlik qilish yo'llari 401
Sharofutdinova Nigora Kenja qizi, Usarova Marg'uba Nazar qizi

O'zbekistonda o'qituvchilar malakasini oshirishning vertikal modeli: tizimli tahlil va cheklovlar 405
Toxirova Nafisa Dilshod qizi

Fizika fanini o'qitishda maxsus ehtiyojli o'quvchilar uchun texnologiyalar va tajribalarning roli 409
Tursunov Alisher Isoqovich, G'ulomov Davlatbek Istat o'g'li

MTTda qadriyatlar kompetentligini rivojlantirish vositalari 412
Urinova Rushana Tursunniyozovna, Usarova Marg'uba Nazar qizi

Boshlang'ich sinflarda nutq o'stirish metodikasini takomillashtirish 415
Xakimova Xosiyat Jurayevna

O'smirlik davrida deviant xulq-atvor namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari 419
Xalilova Sarvinoz Qodirali qizi

Ta'lim platformalarida mustaqil ta'lim ma'lumotlarini relyatsion model asosida optimallashtirish 422
Xasanov Baxrom Boktiboyevich

Применение информационных технологий для интеллектуального анализа чрезвычайных ситуаций на основе edge computing и компьютерного зрения 426
Мамаражабов Музаффар Абдурасулович, Маматов Исломбек Ильесович

Индивидуальное интеллектуальное развитие личности – как педагогическая проблема 432
Олтибоева Камола Шарофжон қизи

Представления о реальной и виртуальной дружбе у подростков 436
Хамидова Нигора Илхомовна

INGLIZ TILINI O'RGATISHDA TALABALARNING IJODIY FIKRLASHINI RIVOJLANTIRISH METODLARI

Abirqulova Nafisa Abdusalamovna
Jizzax davlat pedagogika universiteti 2-bosqich magistranti

Annotatsiya: Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida ingliz tilini o'rgatish jarayonida talabalarning kreativ kompetentligini rivojlantirish oliy ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biriga aylandi. Ushbu maqolada talabalarning ijodiy fikrlash qobiliyatini oshirishda "lingvokreativ refleksiv o'qitish metodi" (LCRM), loyiha asosida o'qitish (PBL) va keys-stadi usullarining o'rni hamda samaradorligi tahlil qilinadi. Tadqiqotning amaliy qismi Jizzax davlat pedagogika universiteti talabalari ishtirokida o'tkazilgan pedagogik eksperiment natijalariga asoslangan. Olingan natijalar an'anaviy yodlash usulidan farqli ravishda, "tildan ijodiy foydalanish" (creativity through language) tamoyili talabalarning kognitiv va refleksiv ko'nikmalarini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatdi. Statistik tahlillarga ko'ra, tajriba guruhida refleksiv mezon bo'yicha samaradorlik koeffitsienti 1,173 barobar yuqori bo'lgani aniqlandi. Maqolada raqamli platformalar va sun'iy intellekt vositalarining talabalarda metakognitiv ko'nikmalarni shakllantirishdagi ahamiyati ham yoritilgan. Tadqiqot yakunida o'quv dasturlarini ijodiy topshiriqlar bilan boyitish hamda baholash tizimini raqamlashtirish bo'yicha metodik tavsiyalar ilgari surilgan. Xulosa qilib aytganda, kreativ yondashuv talabalarni global mehnat bozorida raqobatbardosh kadrlar sifatida tayyorlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kreativ kompetentlik, ingliz tili o'qitish, LCRM metodi, loyiha asosida o'qitish (PBL), refleksiv tahlil, oliy ta'lim, raqamli texnologiyalar.

Abstract: In the context of globalization and digital transformation, developing students' creative competence in English language teaching has become a priority for higher education systems. This article analyzes the role and effectiveness of the Lingvo-creative Reflexive Method (LCRM), Project-Based Learning (PBL), and case study methods in enhancing students' creative thinking. The practical component of the study is based on the results of a pedagogical experiment conducted with students of Jizzakh State Pedagogical University. The findings indicate that moving from rote memorization to the principle of "creativity through language" significantly enhances students' cognitive and reflexive skills. Statistical analysis shows that the experimental group demonstrated a 1.173-fold increase in effectiveness based on the reflexive criterion compared to the control group. The article also highlights the role of digital platforms and artificial intelligence in fostering students' metacognitive abilities. The study concludes with methodological recommendations for enriching curricula with creative tasks and digitalizing the assessment system. Ultimately, a creative approach contributes to preparing competitive specialists for the global labor market.

Key words: creative competence, English language teaching (ELT), LCRM method, Project-Based Learning (PBL), reflexive analysis, higher education, digital technologies.

Аннотация: В условиях глобализации и цифровой трансформации развитие креативной компетентности студентов при обучении английскому языку стало одной из приоритетных задач высшего образования. В данной статье анализируется эффективность применения "лингвокреативного рефлексивного метода" (LCRM), проектного обучения (PBL) и метода кейс-стади в развитии творческого мышления. Практическая часть исследования основана на результатах педагогического эксперимента, проведённого среди студентов Джизакского государственного педагогического университета. Результаты показали, что переход от механического заучивания к принципу "творчество через язык" значительно повышает когнитивные и рефлексивные навыки обучающихся. Статистический анализ подтвердил рост показателей в экспериментальной группе: эффективность по рефлексивному критерию оказалась в 1,173 раза выше, чем в контрольной. В статье также рассматривается роль цифровых платформ и искусственного интеллекта в формировании метакогнитивных навыков студентов. В завершение исследования предложены методические рекомендации по адаптации учебных программ и цифровизации системы оценки. Сделан вывод, что креативный подход способствует формированию инновационного мышления будущего специалиста.

Ключевые слова: креативная компетентность, преподавание английского языка, метод LCRM, проектное обучение (PBL), рефлексивный анализ, высшее образование, цифровые технологии.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim tizimi oldiga qo'yilayotgan asosiy vazifalardan biri nafaqat puxta bilimga ega, balki murakkab muammoli vaziyatlarni kreativ yondashuv asosida hal eta oladigan raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashdan iboratdir. Zamonaviy mehnat bozori sharoitlari mutaxassislardan standart bilim va ko'nikmalar bilan bir qatorda innovatsion fikrlash, moslashuvchanlik hamda ijodiy muammolarni hal etish kompetensiyalarini ham talab etmoqda [1]. Shu nuqtai nazardan, UNESCO, OECD hamda CEFR kabi nufuzli xalqaro tashkilotlar va tizimlar ta'lim jarayonida kreativ fikrlashni rivojlantirishni ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etmoqda [4].

Ayniqsa, ingliz tili o'qitish metodikasida ijodiylikni qo'llab-quvvatlovchi integrativ yondashuvlardan foydalanish ta'lim sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Bunday yondashuvlar nafaqat til kompetensiyalarini rivojlantirishga, balki talabalarning mustaqil fikrlashi, muammolarni hal qilish qobiliyati hamda innovatsion faoliyatga tayyorgarligini kuchaytirishga xizmat qiladi [2]. Natijada bo'lajak mutaxassislar global miqyosdagi kasbiy faoliyatga moslashish, yangi g'oyalarni ilgari surish va zamonaviy talablar asosida faoliyat yuritish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Mazkur tadqiqotning obyekti sifatida oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak ingliz tili o'qituvchilari va mutaxassislarini tayyorlash jarayoni hamda ularning kreativ kompetentligini shakllantirish masalalari belgilangan. Tadqiqot predmeti esa ingliz tili o'qitish jarayonida talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga qaratilgan metodika, uning shakl, metod va vositalaridan iborat.

Tadqiqotning asosiy maqsadi ingliz tili darslarida talabalarning kreativ kompetentligini rivojlantirish jarayonini ilmiy-nazariy jihatdan asoslash, ushbu jarayonning innovatsion modelini ishlab chiqish hamda amaliy metodikasini takomillashtirishdan iboratdir. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

- kreativ kompetensiyaning didaktik imkoniyatlarini aniqlash;
- kreativlikni rivojlantirishga qaratilgan metodik modelni takomillashtirish;
- LCRM, PBL va case-study kabi zamonaviy pedagogik metodlarning samaradorligini eksperimental jihatdan sinovdan o'tkazish;
- shuningdek, talabalarning ijodiy ko'rsatkichlarini baholash mezonlarini optimallashtirish.

Mazkur tadqiqot ingliz tili ta'limida kreativ kompetensiyani rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslarini takomillashtirishga qaratilgan bo'lib, u oliy ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarni joriy etish hamda bo'lajak mutaxassislarning kasbiy tayyorgarligini oshirishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kreativlik muammosi jahon va mahalliy olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan.

Xorijiy tadqiqotlarda R. Epstein kreativ kompetensiyani "o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalarni noodatiy vaziyatlarga moslashtirib qo'llashga tayyorlik" sifatida ta'riflaydi.

E. P. Torrens esa shaxs kreativligini aniqlovchi maxsus testlarni ishlab chiqib, bu jarayonni savollarga, kamchiliklarga va zid ma'lumotlarga nisbatan sezgirlik bilan izohlaydi [6].

Ken Robinson maktablarda kreativlikni saqlab qolish va rivojlantirishning hayotiy ahamiyatini asoslab bergan [2].

Shuningdek, Harvard, Cambridge va Helsinki universitetlarida o'qituvchi shaxsining ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan "teacher-as-designer" modellari ishlab chiqilgan [7].

Mahalliy olimlardan J. J. Jalolov ta'lim jarayonida kreativ kompetensiyani kommunikativ kompetensiyaning tarkibiy qismi sifatida ko'rib, til o'rgatishda ijodiy muhit yaratish zarurligini ta'kidlaydi.

G. T. Maxkamova kreativlikni talabalarda mustaqil fikrlash hamda muammoli vaziyatlarda noodatiy yechim topish qobiliyatini shakllantiruvchi integrativ sifat sifatida talqin etadi.

K. Muradkasimova esa kreativlikni kasbiy faoliyatga innovatsion yondashuv bilan bog'laydi.

Ushbu maqolaning o'ziga xosligi shundaki, mavjud tadqiqotlardan farqli o'laroq, unda ingliz tili ta'limi "Lingvo-creative Reflexive Method" (LCRM) hamda raqamli platformalar (Padlet, Quizlet, sun'iy intellekt vositalari) integratsiyasi asosida tahlil qilinadi [6]. Bunda til materialini shunchaki yod olish emas, balki uni ijodiy qayta ishlab, shaxsiy tajriba kontekstida yangidan yaratishga alohida urg'u beriladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotning metodologik asosini tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil hamda eksperimental tadqiqot metodlari tashkil etadi. Tanlangan metodlar tadqiqot muammosini har tomonlama yoritish, nazariy va amaliy natijalar o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni ta'minlash hamda olingan xulosalarning ishonchliligini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot jarayonida, avvalo, qiyosiy taqqoslash usulidan foydalanildi. Ushbu metod orqali ingliz tili o'qitishning an'anaviy yondashuvlari bilan zamonaviy LCRM (Language-Centered Creative Methodology) yondashuvi o'rtasidagi asosiy farqlar tahlil qilindi. An'anaviy o'qitish tizimida asosan bilimlarni reproduktiv o'zlashtirish, ya'ni yod olish va qayta takrorlash ustuvor hisoblanadi. Aksincha, LCRM yondashuvida bilimni konstruktiv ravishda qayta yaratish, talabaning mustaqil fikrlashi va til vositasida ijodiy faoliyat olib borishi ("creativity through language") asosiy tamoyil sifatida qaraladi [2]. Mazkur qiyosiy tahlil natijasida zamonaviy metodikaning ustun jihatlari va uning didaktik imkoniyatlari aniqlashtirildi.

Tadqiqotning amaliy bosqichida pedagogik eksperiment metodidan foydalanildi. Tajriba-sinov ishlari Jizzax davlat pedagogika universitetida tashkil etilib, unda jami 75 nafar talaba ishtirok etdi. Ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi: tajriba guruhi (40 nafar talaba) hamda nazorat guruhi (35 nafar talaba). Tajriba guruhida ta'lim jarayoni LCRM va PBL (Problem-Based Learning) metodlari asosida tashkil etilgan bo'lsa, nazorat guruhida an'anaviy o'qitish metodikasi qo'llanildi. Eksperiment davomida talabalarning kreativ kompetensiyasi, mustaqil fikrlash darajasi hamda kommunikativ faoliyati muntazam kuzatilib, bosqichma-bosqich baholab borildi.

Olingan empirik ma'lumotlarning aniqligi va ishonchliligini ta'minlash maqsadida statistik tahlil metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot natijalari matematik-statistik usullar asosida qayta ishlanib, tajriba va nazorat guruhlari ko'rsatkichlari o'rtasidagi farqlar aniqlashtirildi. Shuningdek, qo'llanilgan metodlarning samaradorligini baholash uchun tegishli samaradorlik koeffitsientlari hisoblab chiqildi.

Shu tariqa, tadqiqot metodologiyasi kompleks yondashuv asosida shakllantirilib, u nazariy tahlil, amaliy tajriba va statistik umumlashtirish bosqichlarini o'z ichiga olgan holda, tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligini ta'minlashga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur tadqiqot doirasida to'plangan empirik ma'lumotlar tizimli tahlil, qiyosiy taqqoslash hamda pedagogik eksperiment metodlari asosida chuqur o'rganildi. Tahlil jarayonida asosiy e'tibor an'anaviy ta'lim modeli bilan zamonaviy Lingvokreativ refleksiv o'qitish metodi (LCRM) o'rtasidagi farqlarni aniqlash hamda ularning talabalarning ijodiy salohiyatiga ta'sirini baholashga qaratildi.

Qiyosiy tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, an'anaviy o'qitish yondashuvi asosan bilimlarni tayyor shaklda o'zlashtirish, ya'ni yod olish va takrorlashga yo'naltirilgan bo'lib, bunda talaba passiv qabul qiluvchi sifatida ishtirok etadi. LCRM yondashuvida esa bilimni konstruktiv asosda qayta yaratish, tilni ijodiy faoliyat vositasiga aylantirish ("creativity through language") ustuvor ahamiyat kasb etadi. Ushbu yondashuvda talaba ta'lim jarayonining markaziy subyekti sifatida faol ishtirok etadi, baholash esa faqat natijaga emas, balki o'quv jarayonining refleksiv va rivojlantiruvchi jihatlariga ham yo'naltiriladi. Tahlil natijalari asosida aniqlanishicha, LCRM modeli o'quv jarayonini shaxsga yo'naltirilgan, interaktiv va ijodiy muhitga aylantirish imkonini beradi.

Pedagogik eksperiment natijalari ham ushbu xulosalarni tasdiqladi. Tadqiqot Jizzax davlat pedagogika universitetida 75 nafar talaba ishtirokida olib borildi. Tajriba guruhida (40 nafar talaba) LCRM va PBL (Project-Based Learning) metodlari integratsiyasi asosida ta'lim tashkil etildi. Ushbu guruh talabalari autentik kommunikativ vaziyatlarda faol ishtirok etib, real muammolarni kreativ hal etish ko'nikmalarini rivojlantirdilar. Nazorat guruhida (35 nafar talaba) esa an'anaviy o'qitish metodikasi qo'llanildi va natijada ularning o'quv faoliyati ko'proq reproduktiv xarakter kasb etdi.

Statistik tahlil natijalari tajriba va nazorat guruhlari o'rtasidagi sezilarli tafovutni yaqqol namoyon etdi. Xususan, tajriba guruhida kognitiv mezon bo'yicha samaradorlik ko'rsatkichi o'rtacha 1,164 barobarga oshganligi qayd etildi, bu esa talabalarning til birliklarini ongli ravishda idrok etish va tahlil qilish qobiliyatining rivojlanganligini ko'rsatadi. Eng yuqori o'sish refleksiv mezon bo'yicha kuzatilib, 1,173 barobarni tashkil etdi; bu talabalar o'z nutqiy faoliyatini tanqidiy baholash va mustaqil ravishda takomillashtirish ko'nikmalarini egallaganidan dalolat beradi. Shuningdek, operatsion va motivatsion mezonlar bo'yicha samaradorlik mos ravishda 1,165 va 1,164 barobarga oshgani aniqlandi.

Umuman olganda, olib borilgan tahlillar LCRM texnologiyasi asosida tashkil etilgan darslar talabalarning nafaqat lingvistik kompetensiyalarini, balki ularning divergent fikrlash, muammoli vaziyatlarda alternativ yechimlar topish hamda mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatlarini ham sezilarli darajada rivojlantirishini ko'rsatdi. Shu bilan birga, tadqiqot davomida ayrim muammolar ham aniqlandi. Xususan, ayrim o'qituvchilarning zamonaviy raqamli platformalar, jumladan Padlet va Quizletdan samarali foydalanish hamda refleksiv topshiriqlarni tizimli

tashkil etish bo'yicha tajribasi yetarli darajada emasligi kuzatildi. Mazkur holat kelgusida o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini oshirish zaruratini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari va ularning matematik-statistik tahlili ingliz tili ta'limida talabalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish izchil, tizimli va innovatsion yondashuvni talab etishini to'liq tasdiqladi. Olib borilgan ilmiy izlanishlar asosida quyidagi umumlashgan xulosalar shakllantirildi.

Avvalo, metodik samaradorlik jihatidan olingan natijalar Jizzax davlat pedagogika universitetida o'tkazilgan pedagogik eksperiment misolida LCRM va PBL metodlari an'anaviy o'qitish yondashuviga nisbatan sezilarli ustunlikka ega ekanini ko'rsatdi. Xususan, tajriba guruhida o'rtacha o'sish koeffitsientining 1,164 barobarga oshgani, refleksiv mezon bo'yicha esa 1,173 barobar eng yuqori natijaning qayd etilgani talabalarda nafaqat lingvistik bilimlar, balki o'z nutqiy faoliyatini tanqidiy tahlil qilish, mustaqil xulosa chiqarish va muammoli vaziyatlarga kreativ yechim topish kompetensiyalari shakllanganini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, tadqiqot ta'lim paradigmasini o'zgartirish zarurligini asoslab berdi. Ya'ni, samarali natijaga erishish uchun o'quv jarayoni "bilimni yod olish" modelidan "bilimni til orqali qayta yaratish" (creativity through language) modeliga o'tishi lozim. Lingvokreativ refleksiv o'qitish metodi (LCRM) aynan shu transformatsiyani ta'minlab, talabani passiv tinglovchidan faol, mustaqil va ijodiy fikrlovchi subyektga aylantirishda muhim didaktik vosita sifatida namoyon bo'ldi.

Uchinchidan, raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida e'tirof etildi. Xususan, Padlet, Quizlet hamda sun'iy intellektga asoslangan platformalardan foydalanish talabalarning metakognitiv ko'nikmalarini rivojlantirish, vizual va multimodal idrokni kuchaytirish hamda ta'lim jarayonini individuallashtirish imkonini kengaytiradi.

Tadqiqot davomida aniqlangan ayrim muammolar vaqt cheklovi, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalari yetarli darajada rivojlanmagani hamda baholash tizimining an'anaviyligi amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishni taqozo etdi. Shu asosda quyidagi ilmiy-amaliy tavsiyalar ilgari suriladi.

Birinchidan, oliy ta'lim muassasalarining ingliz tili o'quv dasturlariga kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan "Lingvo-creative Design" va "Design Thinking" kabi integrativ modullarni kiritish maqsadga muvofiqdir.

Ikkinchidan, pedagog kadrlar malakasini oshirish tizimini takomillashtirish zarur bo'lib, bunda refleksiv tahlil, loyiha asosida o'qitish (PBL) va sun'iy intellekt vositalaridan samarali foydalanishga oid maxsus trening va kurslarni joriy etish lozim.

Uchinchidan, baholash tizimini modernizatsiya qilish, xususan, talabalarning faqat grammatik to'g'riligi emas, balki ijodiy yondashuvi, g'oya originalligi va rivojlanish dinamikasini aks ettiruvchi raqamli monitoring - e-portfolio tizimini joriy etish tavsiya etiladi. To'rtinchidan, ta'lim jarayonida psixologik jihatdan xavfsiz, qo'llab-quvvatlovchi muhitni shakllantirish, talabalarning xatolardan qo'rqmasdan erkin fikr bildirishiga sharoit yaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Nihoyat, dars jarayonini "mini-PBL" formatida tashkil etish orqali vaqt va resurslardan samarali foydalanish hamda qisqa muddatda ham yuqori ijodiy faollikka erishish imkonini kengaytirish zarur.

Xulosa qilib aytganda, kreativ yondashuvga asoslangan zamonaviy metodikalar ingliz tili darslarini an'anaviy bilim berish jarayonidan chiqarib, uni global raqobatbardoshlik, innovatsion tafakkur va kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiluvchi muhim ta'limiy maydonga aylantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Xolmurodova D.X. Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kreativ kompetentliligini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish. Ped. fan. dokt. (DSc) diss. avtoreferati. - Toshkent, 2026.
2. Paiz J.M., Toncelli R., Kostka I. Artificial Intelligence, Real Teaching: A Guide to AI in ELT. University of Michigan Press, 2025.
3. "Kreativ fikrlash" fani bo'yicha o'quv-uslubiy majmua. Namangan Davlat Universiteti, 2023.
4. Methodological Recommendations for Teaching English (EMI) in Higher Education in Uzbekistan. British Council, 2020.
5. Boualem K. The Effectiveness of Project-Based Learning in Developing English Proficiency and Creativity. Dissertation, University of Ghardaia, 2025.
6. Ergasheva F., Shukurova G. Fostering Creativity in the English Language Classroom. International Journal of AI, 2025.
7. Abdallah M.M.S. Scientific Research Methodology and Experimental Design in Education. Assiut University, 2025.

13.00.00	Pedagogika fanlari
13.00.01	Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02	Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03	Maxsus pedagogika
13.00.04	Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05	Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06	Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07	Ta'limda menejment
13.00.08	Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09	Ijtimoiy pedagogika
07.00.00	Tarix fanlari
19.00.00	Psixologiya fanlari
01.00.00	Fizika-matematika fanlari
02.00.00	Kimyo fanlari
03.00.00	Biologiya fanlari
09.00.00	Falsafa fanlari
10.00.00	Filologiya fanlari
11.00.00	Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(4)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.